

Sångpostillan - Fjärde söndagen efter Trefaldighet

Bidrag från Bengt Pleijel
2008-04-26
Senast uppdaterad 2020-06-28

Fjärde söndagen efter Trefaldighet

Att inte döma

Tredje årgångens läsningar:
GT-text: Hesekiel 18:30-32
Epistel: Galaterbrevet 6:1-7
Evangelium: Lukas 6:36-42
Psaltarpsalm: 62:2-9

Dagens bön:
Du nådens Gud,
som kan döma och upprätta människor,
låt oss leva i din kärlek,
så att vi förlåter varandra
så som du har förlåtit oss.
Genom din Son, Jesus Kristus, vår Herre.
Amen.

O Guds kärlek, dina höjder är psalmen 86 som skall hjälpa oss in i dagens text. Den skrevs 1747 av metodistpastorn Charles Wesley. Anders Frostenson hittade och översatte den 1969. Musiken är engelsk folkmelodi. Vi behöver himmelska kontakter för att klara jordiska trassligheter.

Dagens text: Lukas 6:36-42

Jesus sade: ”Var barmhärtiga, så som er fader är barmhärtig.

Döm inte, så skall ni inte bli dömda. Förklara ingen skyldig, så skall ni inte dömas skyldiga. Frikänn, så skall ni bli frikända.

Ge, så skall ni få. Ett gott mått, packat, skakat och rågat skall ni få i er mantel. Med det mått som ni mäter med skall det mätas ut åt er.”

Han gav dem också en liknelse: ”Kan väl en blind leda en blind? Ramlar inte båda i gropen?

Lärjungen är inte förmer än sin lärare, men när han är fullärd blir han som sin lärare.

Varför ser du flisan i din broders öga, när du inte märker bjälken i ditt eget? Hur kan du säga till din broder: Låt mig ta bort flisan i ditt öga, när du inte ser bjälken i ditt eget? Hycklare, ta först bort bjälken ur ditt öga, så kan du se klart och ta bort flisan ur din broders.”

Vi läser psalm 86 vers 1.

O Guds kärlek, dina höjder
ingen jordisk kärlek når.
Kom och tag din boning bland oss,
fast det här är trångt och lågt.

Jesus börjar sin undervisning idag med att säga till oss: Var barmhärtiga, så som er fader är barmhärtig. Guds Son har kommit i världen för att lära Guds barn att leva himmel på jorden. Det lär han oss genom att ständigt peka på Fadern. Fadern är barmhärtig. Ordet barmhärtig betyder att ha hjärta för de arma, de svaga, de små. (På tyska: barmherzig = bei den armen Herz.) Jesus visste mycket om vad som rörde sig i Faderns hjärta. Johannes skriver i Joh 1:18 (Giertz): Ingen har någonsin sett Gud. Den Enfödde, som själv är Gud och står Faderns hjärta närmast, han har gjort honom känd. Startpunkten för allt kristet liv det är där Guds hjärta. Jesus sänder idag en specialhälsning till oss om Guds kärlek: Fadern själv älskar er (Joh 16:27). Vi behöver få

komma nära det hjärtat så att vi hör pulsen slå : För dig! För dig!

Charles Wesley som skrivit psalmen 86, visste mycket om Guds kärlek. O Guds kärlek, dina höjder ingen jordisk kärlek när, skriver han. Och han visste också mycket om den nöd som människor på jorden levde i. Här är så trångt och lågt, skriver han. Det blir trångt om mitt stora EGO alltid får breda ut sig och jag knuffar undan alla andra. Det blir lågt i taket om vi ständigt sopar alla problem under mattan.

Receptet mot det som är trångt och lågt är att be Guds kärlek komma till oss: Kom och tag din boning bland oss. Ska det bli så som i himlen på jorden behöver vi umgås med den himmelska världen. Var barmhärtiga, så som er fader är barmhärtig. Fadern älskar er. Vi sjunger psalm 86 vers 1. O Guds kärlek, dina höjder ingen jordisk kärlek när. Kom och tag din boning bland oss, fast det här är trångt och lågt.

Vi läser psalm 86 vers 2.

Jesus, gränslös är din frälsning,
den barmhärtighet du ger.
Kom och var hos dem som ängslas.
Bara du kan ge oss fred.

Jesus säger till oss: Döm inte, så skall ni inte bli dömda. Förklara ingen skyldig, så skall ni inte dömas skyldiga. Frikänn, så skall bli frikända.

(Folkbibeln: Döm inte och ni skall inte bli dömda. Fördom inte och ni skall inte bli fördömda. Förlåt och ni skall bli förlåtna.)

Denna söndags texter handlar om hur vi ska klara av människor omkring oss som ramlat dit i någon synd, gjort bort sig eller burit sig dumt och illa åt! Så länge det händer långt ifrån oss klarar vi av att höra det. Men när det händer alldeles i vår närhet, när det händer i familjen, på arbetet, i församlingen, i den kristna gemenskapen, då kan det bli upprörda känslor. Det blir stormar både i vattenglas och i församlingshem.

Vad ska vi göra med dem? Ska vi strunta i dem? Det är ju så många gör idag. Det du inte lägger dig i behöver du inte ta dig ur. Struntprat!

Ska vi stena dem, som några föreslår att man skulle göra med äktenskapsbryterskan i Johannes 8. Den som vill lösa problemen på det sättet måste dock vara utan synd.

Ska vi avslöja dem som Natan gjorde med konung David. (Läs 2 Sam 12:1-7) Det svåra med David var att han inte såg hur förfärlig han var. Han hade brutit mot nionde budet och fått begärelse till sin nästas hustru. Han hade brutit mot sjunde budet och stulit Batseba från hennes man. Han hade brutit mot sjätte budet och begått äktenskapsbrott med henne. Han hade brutit mot femte budet och låtit dräpa Uria, Batsebas man. David såg inte och insåg inte att han hade syndat grovt. Det är tydligt att synden förblindar! Inte förrän Herren sände en profet till honom och sagt: Du är den mannen förstod han.

För att kunna göra som Natan måste vi ha fått en profetiska gåva. En sådan gåva kan man få om man tar närkontakt med en helig Ande, som kan ge både klarsyn och himmelsk kärlek.

Närkontakt med en helig Ande är också nödvändigt om man vill följa Paulus recept: Visa honom till rätta!: Om någon skulle ertappas med en överträdelse skall ni som är andliga människor visa honom till rätta … (Gal 6:1). Visa honom till den Rätte, till Jesus. För att kunna det behöver den helige Ande gör oss andliga.

Vad ska vi göra med besvärliga och dumma människor? Vad säger Jesus? Han säger: Döm inte och ni skall inte bli dömda. Fördom icke och ni skall inte bli fördömda. Förlåt och ni skall bli förlåtna.)

Döm inte, det betyder: Sätt inte dig själv på domarsätet. där du sitter och dömer och bedömer och fördömer allt och alla. På domarsätet skall Gud sitta. Att sätta dig på domarsätet var ju det som ormen ville lura oss till i paradiset. Bli som Gud, sa han. Att fälla domar över en medmänniska är att sätta sig i Guds ställe. Det är två ting som händer med oss när vi sätter oss på domarsätet:

1. Vi förlorar närkontakten med Faderns kärlek. Då förlorar vi förmågan till kärlekens inlevelse i en annan människas problematik.
2. Vi får närkontakt med ormen. När vi sitter där uppe och tittar ned på vår syndiga broder och syster, styrs vi av dunkla krafter nedifrån. Vi fördömer och föraktar. Och låser dem i deras synder.

Jesus hjälper oss att stiga ned från domarsätet och ställa oss där nere hos vår broder och syster som vi anklagar. Där står Jesus bredvid oss och förestavar en bön : Förlåt OSS! Lägg märke till ordet OSS. Vi går in under vår broders och systems synd och ber om att Gud skall förlåta OSS. Vi tar in vår broder och syster som vi retar oss på i detta OSS. Att min broder eller syster är så besvärlig beror kanske på att jag så lite har försökt förstå henne, så lite bitt för henne. Jag har bara låst henne med mina anklagor.

Vi upptäcker hur mycket vi själva behöver Jesus. Gränslös är din frälsning, den barmhärtighet du ger. Vi ropar till Jesus för vår bror och syster och för oss själva. Kom och var hos dem som ängslas. Bara du kan ge oss fred. Vi sjunger psalm 86 vers 2.

Vi läser psalm 86 vers 3.

Dig skall vi välsigna, tjäna
såsom dina änglar gör,
tacka, bedja, återspegla
i vårt liv din kärleks glöd.

Ge, så skall ni få. Ett gott mått, packat, skakat och rågat skall ni få i er mantel. Med det mått som ni mäter med skall det mätas upp åt er.”

Psalmen och texten beskriver två olika mått.

1. Människors mått.
2. Änglarnas mått.

Låt oss först se på människors mått: med det mått som ni mäter med skall det mätas upp åt er. När Matteus citerar de orden i Bergspredikan (Matt 7:2) lägger han till: Med den dom som ni dömer med skall ni dömas, och med det mått som ni mäter med skall det mätas upp åt er. Lägga märke till hur Jesus sätter oss smådomare på plats, när han påminner oss om att det finns en stor domare över oss. Och han säger att vi själva få bestämma den metod med vilken Gud ska döma oss. Med den dom som ni dömer med skall ni dömas, och med det mått som ni mäter med skall det mätas upp åt er. Om du registrerar din nästas fel, så ska Gud registrera dina. Om du fördömer din nästa ska Gud fördöma dig. Om din måttstock har varit att få ut millimeterrättvisa i en konflikt, skall Gud ta fram den måttstocken på domens dag. Människors mått är att ha och ha, ställa krav,

Det finns bättre mått som vi kan lära oss att använda. Det är änglarnas mått. Ge så skall ni få. Änglarna lever nära den Gud som Fadern älskar den här bråkiga och besvärliga världen, till vilken du och jag hör, att han ger den sin Son. Jesus utger sig för oss på korset. I nattvarden när denna utgivande rörelse in i oss. Kristi kropp för dig utgiven. Kristi blod för dig utgjutet. Jesus för världen givit sitt liv, öppnade ögon, Herre, mig giv…

Änglarna lever i denna kärleksrörelse. De välsignar och tjänar och tackar och jublar och dansar … När vi gör som änglarna kan det bli varmt inom oss. Guds kärleks glöd värmer. Låt oss sjunga psalm 86 vers 3: Dig skall vi välsigna, tjäna såsom dina änglar gör, tacka, bedja, återspegla i vårt liv din kärleks glöd.

Vi läser psalm 86 vers 4.

Skapelsen skall nå fulländning
genom oss och våra liv,
när vi tar emot den frälsning,
som förvandlar oss till dig.

Jesus gav dem en liknelse: ”Kan väl en blind leda en blind? Ramlar inte båda i gropen? Lärjungen är inte förmer än sin lärare, men när han är fullärd blir han som sin lärare. Varför ser du flisan i din broders öga, när du inte märker bjälken i ditt eget?

Jesus ställer två frågor till oss:
”Kan väl en blind leda en blind?
Varför ser du flisan i din broders öga?”

Det är kanske inte alls så som det står i psalmversen att skapelsen når fulländning genom oss och våra liv. Vi åstadkommer i stället dess motsats. Det blir miljöförstöring och konflikter och kriser och tårar …

”Kan väl en blind leda en blind?
Varför ser du flisan i din broders öga?”

Inför Jesu två frågor kan vi verkligen bli drabbade. Är det så att vi i all vår beskäftighet och duktighet egentligen är blinda. Vi är så duktiga i egna ögon och så bra till och med bättre än magistern, läraren, som är så bra. Vi ser inte att vi leder oss själva och varandra vilse. Och det farligaste av allt: Vi märker inte att vi har en bjälke i våra egna ögon. Du märker inte bjälken i ditt eget?

Vi förstår vad Jesus vill ha sagt. Och vi ser hans humor i detta. Vi ser alla småfelen hos varandra. Vi lägger märke till om någon gjort något dumt. Och vi registrerar det. Men våra egna fel ser vi inte.

Vi ser inte bara småfelen hos de andra. Vi ser storfelen. Och därför har vi svårt att hålla med Jesus här. För han påstår ju faktiskt det är du och jag som har de största felen.

I alla konflikter du själv varit med om är det väl så att det är de andra som hade de största felen. Eller hur? Du såg bjälken i deras öga. En stor, tung, förfärlig timmerstock. Men det är ju klart: Du själv var ju inte alldeles felfri. Lite grann hade jag också. Småflis.

När man upptäckt det här med ögonbjälkar kan man börja hitta många. Alla gör att man inte ser klart. Kan du se bjälken som ett stort minustecken? Bjälkarna berättar om att du levt på livets minussida. Det kan vara försummelse, oförsonlighet, likgiltighet, feghet, otro, självupptagenhet och självbelåtenhet, självtillräcklighet och egenrättfärdighet som är ditt livs minusbjälke. Det är minusbjälken som gör att du blir blind för så mycket. Om inte alldeles blind så dock trångsynt.

”Kan väl en blind leda en blind?
Varför ser du flisan i din broders öga?”

Det behöver hända något med oss. Psalmen berättar om det: När vi tar emot den frälsning, som förvandlar oss till dig. Låt oss gå med våra minusbjälkar till korset och se vad som händer då.

På Långfredagen fick Jesus bära korset ut till Golgata. Men det var bara tvärbjälken han då bar. Den var tung, mycket tung, vägde ca 30, 40 kg. Jesu händer var fastbundna vid tvärbjälken. När Jesus ramlade föll han med ansiktet mot gatstenen. Simon från Kyrene tvingades bära bjälken den sista biten fram till Golgata.

Tvärbjälken är vår synd – våra minus. ”Vår synd på dig du tagit” står i psalm 143. ”Vår synd du haver dragit” stod i den gamla psalmboken (nr 94). Man känner där hur svårt och tungt det var att släpa på våra minus.

Men vad händer nu med bjälken när man kommer till Golgata. Där finns redan den lodräta bjälken, den som står som en bro mellan himmel och jorden, när man reser upp korset. Man fäster nu tvärbjälken på den lodräta. När man reser den upp är det den lodräta bjälken som bär tvärbjälken. Minustecknet förvandlas till ett plustecken. På korset ser man nu Jesus med händerna som öppen famn mot oss alla. Så älskade Gud …

Frälsningen innebär att vi befrias från våra synders minus. Guds kärlek korsar våra minus. Vi förs in på livets plussida. Något nytt och fint kan börja: Skapelsen skall nå fulländning genom oss och våra liv. Det sker när vi tar emot den frälsning, som förvandlar oss till dig. Vi förvandlas till att bli Jesus lika (se Rom 8:29, 1 Joh 3:1-3) och bli de roliga original som Gud ämnat oss att vara.

Vi sjunger psalm 86 vers 4.

Vi läser psalm 86 vers 5.

Vi från klarhet går mot klarhet,
tills vi famnas av ditt ljus
i förkrossad gråt,
i salig lovsång inför dig, o Gud.

”Hur kan du säga till din broder: Låt mig ta bort flisan ur ditt öga, när du inte ser bjälken i ditt eget? Hycklare, ta först bort bjälken ur ditt öga, så kan du se klart och ta bort flisan ur din broders.”

Det är viktigt att vi får komma in under Jesu behandling. Han är den store Läkaren som kan hjälpa oss med vår blindhet och vår trångsynthet.

Jag behöver det för min egen skull. Jag behöver det för min nästas skull. Om min broder eller syster har fått en flisa i ögat, så var det kärlekslöst att bara stå där stirra på det. En flisa i ögat är både smärtsamt och farligt. Jag måste göra något åt det.

Men jag är fullständigt oduglig till det, om jag har en bjälke i mitt eget öga. När Jesus får ta hand om mig och bjälken kommit bort kan jag se klart. Vi från klarhet går mot klarhet, som vi sjunger i psalmen.

Jag kan nalkas min broder som en broder. Jag får förmana honom så som den som själv behöver mycken barmhärtighet. Jag får visa på honom som kan förlåta och upprätta och läka. Jag får Jesu ömhet i min blick, i mina händer, i min mun i det jag säger. Om min broders öga ser jag inte längre flisan, den är borttagen.

Men vad nu då? När jag ser in i dina ögon upptäcker jag ändå några bjälkar. Jag frågar: Dina ögon är fyllda av glädje. Vad har det för att få den glädjen och det ljuset? Nu ser jag närmare och upptäcker att där finns två bjälkar. En lodrät och en vågrät. Det är kors befriande kärlek som jag ser i dig. Ett stort plustecken!

Vi från klarhet går mot klarhet, tills vi famnas av ditt ljus i förkrossad gråt, i salig lovsång inför dig, o Gud. Vi sjunger psalm 86 vers 5. Ordbrukaren må begrunda följande tankar:

1. Hur kan himmelska kontakter hjälpa oss att klara jordiska trassligheter?

2. Vad menas med barmhärtig och hur blir man det?
3. Hur klarar du av människor som är dumma och burit sig illa och syndigt åt?
4. Vilka två ting händer när du sätter dig på domarsätet?
5. Vad menas med 1) människor mått 2) änglarnas mått?
6. Varför ser du flisan i din broders öga?
7. Hur kan bjälkens minustecken förvandlas till ett plustecken?
8. Vad tror du att människor ser när de ser dig djupt i ögonen?

Ur bibelskolans skattkammare På sista sidan av Nyfikenhetsvandring 27 kan man få ett recept på vad man kan göra med alla bjälkar som ramlat ur våra ögon. På Nyfikenhetsvandring nr 50 får vi veta hur skräpfolk kan bli Kyrkans folk.